

اقتصاد کاربردی و مفاهیم بیمه

در نظام بین الملل

دکتر ابوالفضل رحیمی

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی

رحیمی، ابوالفضل، ۱۳۵۱ -

اقتصاد کاربردی و مفاهیم بیمه در نظام بین الملل

نویسنده: ابوالفضل رحیمی / ویراستار مؤگان سیاوشی

تهران: هورمزد و مؤسسه تحقیقات اقتصادی تحلیل گرداده، ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۱۰-۵۹-۷

موضوع: بیمه؛ Insurance / حقوق بیمه؛ Insurance law

بیمه اختیاری؛ Self-insurance

رده بندی دی.بی.سی: ۳۶۸

رده بندی ک.گ.ره: ۷۱۳۹ الف ۳/ر ۸۰۵۱/HG

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۱۱۳۱۸

شناسنامه

اقتصاد کاربردی و مفاهیم بیمه در نظام بین الملل

نویسنده: دکتر ابوالفضل رحیمی

تهران: هورمزد و مؤسسه تحقیقات اقتصادی تحلیل گرداده، نخست چاپ: اول؛ ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۱۰-۵۹-۷

تیراژ: ۳۰۰ نسخه / صفحه آرایی: اکرم ملک نژاد / ویراستار: مؤنان سیاوشی

تایپ: محدثه نهاوندیان / طراحی جلد: خاطره باقری راد

نشانی: میدان انقلاب، خ جمالزاده جنوبی، نرسیده به جمهوری، پلاک ۷۸،

واحد ۱۷ و ۱۹ تلفن: ۶۶۱۲۵۱۲۶

آغاز سخن

با توجه به اینکه مفاهیم بیمه پایه و کلید درک بیمه است. به شرح اصول حاکم بر قراردادهای بیمه و مقایسه آن با نظام بین الملل خواهیم پرداخت.

این کتاب بیشتر روی برخی از عناوین معرفی شده در مبانی بازار بیمه از جمله مسئولیت خدمات مالی^۱ توسط بدنه نظارتی برای صنعت خدمات مالی، مسئولیت نظارت احتیاطی^۲، از جمله عملیات و ساختار بازار بیمه با رویکرد گروه‌های اصلی خریدار بیمه بحث خواهد کرد. همچنین به کانال‌های فروش مورد استفاده و نقش کارشناسان مانند ارزیابان خسارت صادرکنندگان بیمه، بازرسان خسارت و سایر بخش‌های بیمه‌گری پرداخت.

در فصل دیگر کتاب، به مقولات متفاوت ریسک در بیمه و در مورد انواع ریسک‌هایی که قابلیت بیمه شدن دارند و نیز در مورد «کرد بیمه به عنوان یک مکانیزم انتقال ریسک و چگونگی انتفاع جامعه از صنعت بیمه و به اصل یک قرارداد معتبر و اصول قانونی خاصی که در قراردادهای بیمه مانند نفع بیمه شده، کمال حسن نیت، حرمت اشاره می‌کنیم. نقش نمایندگی‌های بیمه در قراردادها و در ضمن تعریفی از ریسک مادی را با لایحه «تسمیت فرم پیشنهاد بیمه‌نامه، حق بیمه و فسخ آن را در فصول دیگر کتاب بحث شده است.

اصطلاحات و لغات بیمه‌نامه از جمله مواردی است که به طور کلی بیمه‌گران می‌بایست برای بیمه‌گذار بیان کنند و معنا و مفاهیم آن باید برای هر دو طرف معامله روشن باشد. سعی شده ضمن بیان برخی اصطلاحات و شرایط بیمه‌نامه، اشاره‌ای هم به استثنای عمومی بیمه‌نامه‌ها داشته باشیم.

ادعا نتیجه قابل لمس و مشهود بیمه است. افراد بیمه‌نام را می‌خرند. چون درباره ضرر و خسارت نگرانند. در نهایت بیشتر افراد با شیوه‌هایی که ادعا را مورد بررسی قرار می‌دهند در مورد ارزش بیمه داوری می‌کنند. رویه واقعی بررسی ادعاها بر اساس موضوعاتی مانند نوع پوشش بیمه، مقدار ادعای خسارت و اینکه آیا ادعا جرحی یا مالی است، متغیر است. اما همه مراجع رسیدگی به ادعاها و کارمندان آن‌ها باید کارا باشند و تصمیم‌گیری سریع و درستی در مورد مواردی مانند اعتبار مطالبی که بیمه‌نامه پاسخگو خواهد بود یا در نظر گرفتن پوشش بیمه فراهم شده توسط بیمه‌نامه و موقعیت قانونی بگیرند. موضوع‌های مرتبط با ادعاها معتبر و حل ادعاها را مورد بررسی قرار داده و نیز نقش سازمان‌های حرفه‌ای و قانونی در صنعت بیمه مورد بررسی قرار می‌دهیم؛ سپس انواع اصلی بیمه‌های اجباری، طرح جبران خدمات مالی، حوزه امنیت داده در بیمه، پولشویی و چگونگی فرایندهای اداری بر اساس خطوط راهنما در نظام بین المللی خواهیم پرداخت.

^۱ Financial Service Authority (FSA)

^۲ Prudential Regulation Authority (PRA)

در فصلی دیگر بیمه‌نامه‌های اجباری برای افراد حقیقی در نظام بین‌الملل را بررسی می‌کنیم. در ایران تنها بیمه اجباری برای افراد بیمه مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری در قبال اشخاص ثالث وجود دارد، اما در نظام بین‌الملل انواع دیگری از بیمه‌ها برای افراد حقیقی از جمله بیمه مسافرت و مانند آن نیز وجود دارد. با اشاره به این موضوع اطلاعات مفیدی در اختیار خوانندگان قرار خواهد گرفت.

بیمه مسئولیت مدنی دارندگان وسیله نقلیه خصوصی مهم‌ترین بیمه اجباری در دنیا است. با مقایسه بیمه جامع و بیمه تمام ریسک به‌خوبی متوجه می‌شویم که بیمه‌گذار در ایران با خرید یک بیمه‌نامه شخص ثالث و بدنه کامل نمی‌تواند همه پوشش‌ها را دریافت کند. می‌توان گفت که هدف اصلی بیمه پیگیری قانونی، ارائه هزینه‌های غرامت و دریافت بدون ضرورت مشاوره‌های قانونی یا دنبال کردن یا دفاع از آن قانونی است و در نهایت ایفای تعهداتی است که هر یک از طرفین قرارداد اعم از بیمه‌گر و بیمه‌گذار در قبال آن مسئولیت دارند.

فهرست مطالب

فصل اول: بازاری بیمه	۹
مقدمه	۹
فصل دوم: ریسک و بیمه	۲۳
مقدمه	۲۳
ریسک و بیمه	۲۳
فصل سوم: اصول قانونی	۳۱
مقدمه	۳۱
اصول قرارداد معتبر بیمه	۳۱
فصل چهارم: بیمه نامه	۴۱
مقدمه	۴۱
صدور و اصطلاحات	۴۱
فصل پنجم: ادعاها	۵۳
مقدمه	۵۳
ادعاها	۵۳
فصل ششم: سازوکار عملیات بیمه	۶۳
مقدمه	۶۳
سازمان ها	۶۳
فصل هفتم: بیمه نامه های اجباری شخصی	۷۳
مقدمه	۷۳
بیمه نامه های اجباری	۷۳
منابع	۸۱